

Kriterier for prioritering av gåprosjekter i Bypakke Nord-Jæren 2017 – 2032

Innhold

1. Innledning
 2. Overordnet mål
 3. Hovedprinsipper for gangforbindelser
 4. Plassering i forhold til målpunkter
 5. Kriterier for å prioritere prosjekt for gåing
 6. Planstatus
 7. Prosedyre for valg av prosjektene
 8. Mindre utbedringstiltak
-

1. Innledning

Det er utarbeidet en Lokal gåstrategi for byregionen som skal være en overordnet ramme for gjennomføring av tiltak for gående innenfor Bypakke Nord Jæren 2017-2032.

Med bakgrunn i Gåstrategien redegjør gågruppen i dette notatet for kriterier for å prioritere mellom ulike prosjekt som kan finansieres av Bypakken. Det skal utarbeides 4-årige handlingsplaner som rulleres hvert år ut fra porteføljestyingsprinsippet. Gågruppens rolle er å lage lister med prioriterte utbyggingstiltak som behandles og vedtas politisk gjennom styringsgruppen.

Kriteriene som følger i dette notatet skal sørge for at prosjektene som i størst grad bidrar til måloppnåelse blir prioritert. Kriteriene skal evalueres i forkant av hver nye 4-årsperiode.

2. Overordnet mål

Målet for Bypakke Nord-Jæren er at veksten i persontransport skal tas med kollektiv, sykling og gåing. Tiltakene som iverksettes av gågruppen skal bidra til at flere velger gåing som transportform.

Et overordnet mål i gåstrategien er at

Det skal være enklere og mer attraktivt å gå slik at flere går mer.

3. Hovedprinsipper for gangforbindelser

Fotgjengere bruker kun sin egen kropp når de beveger seg og er ubeskyttet mot omgivelsene. I tillegg beveger de seg langsomt. Hovedprinsippene for utforming av gåinfrastruktur bygger på disse grunnleggende egenskapene ved gåing.

Hovedprinsipper er at gangforbindelsene skal være

- så korte, rett fram og flate som mulig
- så attraktive som mulig, med god estetikk og rik kultur- og/eller naturmiljø
- så trygge som mulig både sosialt og når det gjelder ulykker og forurensning

4. Plassering i forhold til målpunkter

Gåstrategien definerer sentre, skoler og stoppesteder til kollektivtrafikk som prioriterte målpunkt for gåtiltak innenfor rammene for Bypakke Nord Jæren 2017-2032. I tillegg kommer viktige regionale målpunkt, og mye brukte turområder. Strategien definerer også avstandene rundt disse målpunktene der tiltakene skal prioriteres.

Analysen som skal gjennomføres

- Influensområdet avgrenses ved bruk av avstandskriterier langs det eksisterende gangnettet, inklusiv snarveger.
- Eventuelle manglende forbindelser og større barrierer som kan påvirke størrelse på influensområdet identifiseres slik at disse inngår i vurdering av behov for tiltak.
- Analyse av tiltakets forhold til, eventuelt sammenheng med, de prioriterte områder.

Områder som prioriteres i den første perioden 2017-2020 er vist i aktivitetsplanen. Arbeidet med å avgrense influensområdene til disse er allerede påbegynt og skal foreligge for alle prioriterte målpunkt.

5. Kriterier for å prioritere prosjekt for gåing

Kriteriene bygger på en faglig vurdering av hvilke prosjekter som har størst potensial for å overføre personbilturer til gåturer, samt hvor disse tiltakene gir størst effekt. Følgende kriterier er identifisert for å prioritere mellom prosjekt:

1. Eksisterende situasjon
2. Sammenheng i dagens gangnettverk
3. Influensområde: antall potensielle brukere
4. Framtidig situasjon
5. Kostnader

Gågruppen er klar over at det ikke alltid vil være mulig å kartlegge eller få tilgang til de dataene som prioriteringskriteriene krever/anbefaller. I sånne situasjoner mener gruppen at ved bruk av kvalitative beskrivelser, samt faglige vurdering og skjønn vil det være mulig å belyse de ønskede forhold. Ved å bruke kriteriene i forbindelse med konkrete prosjekter vil vi også kunne samle kunnskap om både innhold og fremgangsmåte som grunnlag for justering av kriteriene.

5.1. Eksisterende situasjon

For å kunne gjøre en faglig vurdering av fremtid tiltak må eksisterende situasjon for alle trafikantgrupper kartlegges og beskrives. Gangforbindelsene hvor dagens situasjon har størst avvik fra gåstrategiens anbefalinger om fysisk tilrettelegging prioriteres fremfor strekninger hvor dagens løsning er akseptabel mht. fremkommelighet, sikkerhet, trygghet og komfort.

Analysen som skal gjennomføres

- Beskrivelse av biltrafikkens skiltede hastighet, og registrert fart (km/t)
- Registering av biltrafikkmengde, og mengder for alle transportformer (ÅDT)
- Registering av vegprofil (antall kjørebaner og bredde, sykkelfelt, rabatt, mm)
- Registering av krysningspunkter og avstand mellom krysningspunkter

- Registrering av parkeringsplasser nært knyttet til traséen
- Registrerte ulykker med fotgjenger involvert
- Registrering av dagens tilrettelegging for gående (type og dimensjon)

Vurdering av kvaliteter ved eksisterende tilrettelegging for gående vil også bli vektlagt. Det dreier seg om, for eksempel belysning, vedlikehold; omgivelsenes attraktivitet og sosial kontroll. Disse vurderinger vil være en del av arbeidet med metodeutvikling da det ennå ikke finnes klare og entydige indikatorer.

5.2. Sammenheng i dagens gangnettverk

Et av innsatsområdene i gåstrategien er etablering av et sammenhengende gangnett først og fremst **innenfor** influensområdene til målpunktene. Tiltak som bidrar til dette prioriteres. Etablering av forbindelser mellom målpunktene er også viktig. Maskeviddetettheten på 50 m legges til grunn for analyse om mulige alternative gangforbindelser i tråd med prinsippet om «kortest avstand».

Analyser som skal gjennomføres

- Registrere maskevidde.
- Vurdere tiltakets plassering i eksisterende nettverk og i forhold til målpunkt

5.3. Influensområde

Tiltak som kan benyttes av flere potensielle brukere og tiltak som kan føre til at flere reiser med bil kan erstattes med gåing prioriteres. Det legges til rette for at data om befolkning og arbeidsplasser foreligger for hele byområdet. Det legges også til rette for bruk av data fra de løpende reisevaneundersøkelser, avhengig av størrelse på utvalg i de enkelte områder. Det samme gjelder data om antall fotgjengere som samles inn ved tellepunktene.

Analyser som skal gjennomføres:

- Befolkningsregister: antall innbyggere som kan benytte seg av tiltak.
- Bedriftsregister: antall ansatte, eventuelt besøkende.
- Reisevaneundersøkelse: antall korte reiser, særlig korte bilreiser.

I en del områder vil det også være mulig å identifisere en planlagt situasjon. Derfor bør utbyggingsplaner som kan føre til flere potensielle brukere av det foreslåtte tiltak medregnes.

5.4. Framtidig situasjon

Den foreslåtte framtidige løsningen bør beskrives kort. Følgende egenskaper kan være relevante: type (f. eks. fortau, gangveg, trapp), funksjon (f. eks. manglende lenke, snarveg, vegkryssing) og kvalitet (f. eks. belysning, dekke) på gangforbindelse, samt type omgivelser (f. eks. park, parkering).

Det skal også foretas en vurdering av hvordan den valgte løsningen for tiltaket bidrar til at gåstrategiens hovedprinsipper for gangforbindelser etterfølges.

Analyser som skal gjennomføres

- Beskrivelse og vurdering av tiltak som foreslås anlagt på den enkelte strekningen

5.5. Kostnader

Det vil koste å heve standarden på gånettet. Derfor er det viktig å bruke midlene på en måte som gir måloppnåelse. Prosjekter som har lav kostnad i forhold til forventet måloppnåelse vil prioriteres i konkurranse med prosjekter med høy kostnad og antatt lav måloppnåelse.

Analyser som skal gjennomføres

- Kostnad, overslag
- Løpemetervis, overslag/meter
- Vurdere sammenheng mellom kostnad og måloppnåelse

Det er imidlertid ikke enkelt å vurdere måloppnåelse knyttet til tiltak for gåing. Det vil være situasjoner når en økonomisk gunstigere løsning vil ikke kunne bidra til å få flere til å gå fordi den gir en omveg for den gående. Disse betraktningene er viktig å ta med seg i vurderingen.

6. Planstatus

Det kan kreve tid og ressurser å tilrettelegge den nødvendige plandokumentasjon for å gjennomføre prosjekter. Hvis det, i korte perioder, mangler høyt prioriterte prosjekter med vedtatte reguleringsplaner og det finnes vedtatte reguleringsplaner som er i tråd med Gåstrategi for Nord-Jæren 2017-2032, kan disse prioriteres.

7. Prosedyre for valg av prosjektene

For å sikre en transparent og forutsigbar prosess følgende prosedyre legges til grunn for arbeidet med prosjekter:

1. Lage prosjektark:
 - kommunene,
 - eventuelt gågruppen når innspill kommer fra andre;
 - eventuelt gågruppen som følge av gruppens innsikt i behov;

Prosjektarket skal inneholde data og opplysninger om prosjektet i tråd med Kriterier for prioritering av gåprosjekter i Bypakke Nord Jæren. Det er utarbeidet en prosjektarkmal.

2. Lage prosjektliste med alle innspill – gågruppen
3. Prioritere mellom prosjektene ved bruk av kriterier – gågruppen
 - De ulike kriteriene skal vurderes samlet for hvert enkelt prosjekt. De prosjektene som svarer godt på **flest kriterier** kommer øverst på listen. Jo færre kriterier prosjektet svarer godt på, jo lenger ned på listen kommer det.
 - Noen prosjekter krever reguleringsplan og må gjennom den prosessen. Gå-gruppen må vurdere om det i påvente av vedtatt reguleringsplan er rom for å prioritere byggeklare prosjekt selv om de i utgangspunktet ikke har like høy prioritet. De tunge reguleringsplan-prosjekt kan da prioriteres i neste 4-årsperiode, mens regulering startes opp i denne perioden.
4. Gågruppens lister med prioriterte utbyggingstiltak behandles og vedtas politisk gjennom styringsgruppen.

8. Mindre utbedringstiltak

Det vil være en rekke strekninger på gangnettet der det ikke vil komme standardheving i Bypakke-perioden frem til 2032. På disse strekninger vil det være aktuelt å gjennomføre mindre utbedringstiltak på dagens gangsystem som øker gåendes trygghet, sikkerhet, fremkommelighet og komfort. Eksempel på slike tiltak kan være oppgradering av gangfelt med ledelinje, kantstein, belysning og oppmerksomhetsfelt, eller flere benker og hvilemuligheter i tilknytning til attraktive oppholdssteder med gunstige sol- og vindforhold.

Gåfaggruppen definerer mindre utbedringstiltak som tiltak hvor:

- Hvert enkelt tiltak ikke koster mer enn 1 million kr
- Tiltaket kan gjennomføres uten ny reguleringsplan
- Det ikke kreves erverv av privat eiendom

Gåfaggruppen i Bypakke Nord-Jæren vil spille inn behov om et fast beløp til mindre utbedringstiltak ved rullering av 4-årig handlingsprogram, slik at det sikres en kontinuerlig utbedring av gåtilbudet på hele Nord-Jæren. Dette betyr videre at det ikke prioriteres mellom mindre utbedringstiltak og standardheving av hovednettet.